

**VEGT, Hendrik Marinus** van der (1831 -1915) Hendrik Marinus van der Vegt werd op 12 september 1831 in Zwolle geboren; hij was de zoon van hoofdonderwijzer Helmig Jan van der Vegt en Maria Sterken. Acht dagen na de geboorte van het jongetje overleed de toen éérentwintigjarige moeder.

Evenals zijn vader zou ook Hendrik Marinus onderwijzer worden en na met goed gevolg de examens te hebben afgelegd, werd hij op achttienjarige leeftijd onderwijzer aan de school van zijn vader. Tot zijn eenentwintigste jaar leefde hij, volgens de preek die hij bij zijn veertigjarig ambtsjubileum hield, 'zoogenaamd godsdienstig'; hij vervolgde: 'Ik meende den Heere een dienst te doen, met Hem te dienen door deugd en plichtsbetrachting. Hierop bouwde ik al mijn hope voor de eeuwigheid.' Maar toen leerde hij verstaan: 'Al onze gerechtigheden zijn een wegwerpelijc kleeft'; Van der Vegt vervolgde: 'Van toen af roepende uit den nood, behaagde het Gode Zijn Zoon in mij te openbaren, zooals Hij Zijn ziel gegeven heeft tot een rantsoen voor velen. Hij gaf mij het anker in het heiligdom te werpen, totdat, na enkele jaren van donker en licht, van hoop en vrees, van zware bestrijding en korte maar zalige vertroosting, een nood werd geboren, waaronder alle kracht mij gansch ontviel. Ik verwachtte het vonnis des doods en stond sprakeloos. Maar, o wonder, de Rechter sprak vrij, Christus' gerechtigheid was de mijne en - ik mocht roemen in de hope der heerlijkheid.' Veel onderwijs kreeg Van der Vegt van ds. D. Klinkert, predikant van de Gereformeerde Kerk onder 't kruis te Zwolle. Hij bezocht ook de gezelschappen en ontmoette daar Maria Woelders (overleden op 23 maart 1899), met wie hij op 6 juni 1861 in het huwelijk zou treden. Van der Vegt kreeg een eenvoudige opleiding tot predikant van ds. J. Plug en op 6 december 1863 werd hij in Bierum als voorganger van de gemeente bevestigd door ds. Klinkert, die preekte over Kol. 4:17. De dienst maakte diepe indruk op Van der Vegt; nog jaren later zou hij getuigen: 'Hoe plechtig, hoe heilig en indrukwekkend was mij die morgenure! Onvergetelijc bleef mij steeds het oogenblik, waarop ik, geknielt onder het geopende Woord des Heeren, den vaderlijken zegen van Ds. Klinkert, in den Naam van Zijn zender, ontving, in tegenwoordigheid eener groote schare en gedragen op de vleugelen des gebeds van 's Heeren volk! Gesterkt met kracht in mijn ziel, stond ik van mijne knieën op, wyl 's Heeren Geest getuigde met mijn geest, dat Hij mij gezonden had.' Naar aanleiding van zijn intreepreek, die ging over 2 Kron. 7:16, merkte Van der Vegt op: 'Ik gevoelde mij zoo gering tegenover mijn hoogen Zender, zoo onbekwaam tot den heiligen en voortreffelijken arbeid, waaraan ik, van 's Heeren wege geroepen. voortaan mijn leven had te wijden. Hoe zou ik den last ooit volbrengen: "Zie op de bediening, die gij aangenomen hebt", - hoe zou ik dien vervullen? Doch ik werd omgord met kracht. Davids sterkte: "Gij hebt mij tot hiertoe gebracht" was ook mijn sterkte. Het bewustzijn: "De nood is mij opgelegd" waarmede de Heere voor enkele jaren de roeping zoo sterk aandrong, bond mij opnieuw; de bemoedigende aanmaning: "Werp uwe vrijmoedigheid niet weg, zij heeft een groote vergelding des loons", gaf mij moed en krachten in 's Heeren mogendheid den arbeid te beginnen en voor de toekomst te hopen op Hem, Die de kracht vernieuwt desgenen, die geen krachten heeft.'

Ds. Van der Vegt heeft tot 1868 in Bierum gestaan; de relatie met de afgescheidenen liet in die periode te wensen over. Te midden van de kruisgemeenten had hij zijn plaats al spoedig gevonden: hij kreeg zitting in een aantal commissies en was scriba van de Algemene Vergadering van 4, 5 en 6 juni 1867.

Op 8 september 1868 werd hij in Arnhem bevestigd. Hier maakte hij de vereniging van 1869 mee en was hij in het vervolg predikant bij de Christelijke Gereformeerde Kerk. Voormalige afgescheidenen en kruisgezinden kwamen nu onder zijn prediking bijeen in de Bakkerstraat; het kerkgebouw van de kruisgemeente te Arnhem in de Weerdjesstraat moest verlaten worden. Er kwamen conflicten: Van der Vegts preken waren volgens veel afgescheidenen te bevindelijc, hij vergeestelijkte in hun ogen te veel en er waren meningsverschillen over de Doop. Verder hadden de afgescheidenen, voordat de vereniging plaatsvond, niets gezegd over een schuldenpost in hun gemeente, zodat er ook wrevel was over hun handelen in financieel opzicht. Zo rond 1871 en in 1877 kwam het om deze oorzaken bijna tot scheuringen. Het wantrouwen dat er bij sommige gemeenteleden tegenover de predikant leefde, resulteerde in de uitgave van zijn preek *Een Nieuw-testamentische profetie* uit 1871, dit omdat drie leden meenden dat hij op een zondagmorgen godslasterlijc gepreekt had. Ds. Van der Vegt gaf de preek uit opdat de kerk er dan over kon oordelen. Meer geschriften van zijn hand zagen het licht. Vooral bekeringsgeschiedenissen gaf ds. Van der Vegt graag uit. Ook heeft hij als een van de weinigen uit zijn kring geprobeerd voor de jeugd te schrijven.

Op 3 februari 1878 werd ds. Van der Vegt in Heerde bevestigd, waar hij tot 6 september 1896 zou staan. Hier maakte hij de vereniging van 1892 met de dolerenden mee. Aanvankelijc was hij met deze vereniging ingenomen, maar toen hij zich meer begon te verdiepen in de leer van dr. A. Kuyper over de veronderstelde wedergeboorte bij de Doop, groeide hij er snel van los. In 1895 gaf hij een brochure uit waarin hij zich verklaarde over deze zaken en toen in 1896 een beroep op hem werd uitgebracht door de Christelijke Gereformeerde Gemeente van Utrecht, nam hij dat aan; op 6 september werd hij er bevestigd. In Utrecht heeft ds. Van der Vegt gewerkt tot 1906, toen hij emeritaat kreeg. Hij overleed op 1 juni 1915 in zijn woonplaats. Zijn zonen Jan (1863-1929) en Johannes (1875-1938) zijn ook predikant geworden.

## **Geschriften**

Een Nieuw-testamentische profetie. Leerrede over Luk. 2:34, Zwolle 1871.  
Eduard. Een vrucht van het Pinksterfeest, Harderwijk 1879.  
Zwaar beproefd, maar uitgeholpen. Kerstverhaal. Harderwijk 1879.  
De eenige redder. Kerstverhaal, Harderwijk 1880.  
De kracht van Gods Woord. Kerstverhaal voor kinderen, Harderwijk 1881.  
Eene gedenkwaardige ontmoeting. Uit de geschiedenis van een nog levend christen, Harderwijk 1882.  
Gebedsverhooring. Kerstverhaal voor de jeugd. Harderwijk 1882.  
De onverwachte uitredding. Kerstverhaal voor kinderen. Harderwijk 1883.  
Ter elfder ure. De bekeering van een 76-jarigen grijsaard meegedeeld, Harderwijk 1883.  
Uit de macht des Satans tot God. Levenservaringen van Arendje B., door haar zelve beschreven, voor de pers bewerkt. Winterswijk 1884.  
Wat moeder aan Adolf vertelde. Kerstverhaal voor kinderen. Harderwijk 1884.  
De opzoekende liefde des Heeren. bewezen aan H.. W... overleden te Zwolle, den 16 Maart 1853. Dordrecht 1885.  
Een vuurbrand uit den vure gerukt. Bekeering van Anthonie J., Zwolle 1887.  
In overweging genomen. Benevens eenige gedachten over 'wedergeboorte en doop'. Zwolle 1895.  
Roem en dank. Utrecht 1903.

## **Literatuur**

J. van der Vegt. 'Hendrik Marinus van der Vegt. in: Jaarhoekje voor de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland voor het jaar 1916. Dordrecht 1916